

Svenska Canada = Tidningen

The Swedish Canada News

R BULYEA & CO.
 tucco Board and Stucco
 destructible Coloured
 tone Dash.
 ar. betrakta "Stucco"
 40 Niagara Street.
 - Winnipeg

ARG. (YEAR) 31.

LÖSNUMMER 10 CENTS

WINNIPEG, MANITOBA, TORSDAGEN DEN 7 Juni, 1923.

LÖSNUMMER 10 CENTS

No. 23

Från Lausanne-konferensen

Ismeth Pasha vägrar 100,000 armenier att återvända.

Komma överens om judiciella garantier

Lausanne, Juni 4.—Sedan brittiska, franska och italienska regeringarna ha godkänt den formula för judiciella garantier för utländska innevärdare i Turkiet, som förelagts densamma, har Lausanne konferensen formellt accepterat detta och Turkiet kommer att officiellt publicera en förklaring, att det överenskommer att utse fyra utländska rådgivare utan att inblanda sig i magistratens funktioner.

Dessa rådgivare komma att bemyndigas att handhålla alla tvister och göra rekommendationer till turkiska justitiedepartementet; de komma att justitiedepartementet och måste underordnas om alla arresteringar och domstolsundersökningar.

För att ta hänsyn till Turkiets missförtroende mot de allierade överenskommit att inga särskilda omständigheter skall ske för utländska innevärdare i Turkiet, som förelagts densamma, har Lausanne konferensen formellt accepterat detta och Turkiet kommer att officiellt publicera en förklaring, att det överenskommer att utse fyra utländska rådgivare utan att inblanda sig i magistratens funktioner.

Dessa rådgivare komma att bemyndigas att handhålla alla tvister och göra rekommendationer till turkiska justitiedepartementet; de komma att justitiedepartementet och måste underordnas om alla arresteringar och domstolsundersökningar.

Belgiskt fördrag med Canada

Belgien önskar återknyta affärsförbindelser med Canada.

Etoile Belge, en belgisk tidning, uppger, enligt pressmeddelande från Paris, att den belgiska regeringen fundar på att återupptaga underhandlingarna med Canada regering rörande ömsesidiga affärsförbindelser. Dessa förhandlingar påbörjades förliden höst på initiativ av Hon. W. S. Fielding, finansminister och Hon. Ernest Lapointe, minister för flottan och fiskeridepartementet. Detta meddelande är emellertid ej korrekt. New Yorks statslegation beslutade för någon tid sedan, att vilket förut meddelats i S. C. T., att upphäva den s. k. Mullan-Gagelagen, — en lag avsedd att enforcera det adertonde amendementet. Resultatet av detta beslut ville bli, att New York state vägrade att begagna staspolen för att efterse förbudslagens efterlevnad. Den ansåg att förbudslagen var en federal lag och på grund därav skulle upprätthållas av de federala myndigheterna och ej statens.

Underhandlingar om vattenvägen

Förenta Staterna avbida att Canada tar första steget.

Förenta Staternas regering synes avsnåla tecken från Canada's sida, att det är villigt återupptaga de avbrutna underhandlingarna rörande vattenvägen, underhandlingen rörande fullbordandet av St. Lawrence-floden, enligt vad representativa män i Washington uttalar, som kommentarer över ett yttrande i parlamentet i Ottawa av premiärminister Mackenzie King. Vilket han förklarar att den canadiska regeringen ej hört någonting från Förenta Staternas regering i Washington som svar på sin sista not i frågan. Allmänna meningens tycks vara den, att ett mindre missförstånd förenas mellan de två nationerna.

Önskar St. Lawrenceprojektet fullbordat.

Då premiärminister King ifjor anlade till Washington för att diskutera revisionen av Rush Bagoth fördraget, begränsande bevakandet av flottan i de Stora Sjöarna att överensstämmande med de moderna förhållandena, framkastades förslaget att underhandlingar borde påbörjas för att uppnå utförandet och fullbordandet av den överenskommande, som uppnåddes av den ömsesidiga kommissionen med avseende å St. Lawrence projektet. Den canadensiska premiärministern hade därvid förklarad för statsdepartementet att den finansiella ställningen i Canada tack vare världskriget, var sådan, att Canada knappast var i position att åtaga sig de stora utgifter, som skulle framkallas genom verkställande av vattenvägskommissionens planer.

Sverige fordrar att Ruhrsituationen klaras.

De svenska parlamentets ledamöterna av den Interparlamentariska gruppen vände sig den 2 dennes till konung Gustav genom att tillända honom en not, vari hemställes, att Sverige måtte officiellt begära av Nationernas Förbund att reparations- och Ruhrfrågan måtte komma till en lösning, ej endast för Tysklands och Frankrikes bästa utan för hela Europas, meddelat att telegram från Stockholm till Minneapolis Journal.

STINNES KÖPER STORA BERGVERK I OBERSCHLESIE

Stinnes har nu utsträckt sitt maktområde till Oberschlesien, och därmed är förbindelsen mellan Västtysklands montandistrikt och gruvområdet öster färdig. I Stinneskoncernens intresseregister ha de oberschlesiska verken inträtt Bismarckshütte och Kattowitz Bergbau A.G. Bismarckshütte omfattar malmfält och masugnar samt fabriker för framställning av finstål. Kattowitz Bergbau A.G. äger stora kolfält samt masugnar och välsverk. Bismarckshütte å sin sida står i förbindelse med ett annat stort företag i Oberschlesien, Charlottenhütte.

Förbudsstrid i Förenta Staterna

Enforceringslagen, "The Mullan-Gage Act", har upphävts i New York.

Federala myndigheter att övervaka förbudslagen.

För någon tid sedan kunde man i dagspressen läsa den sensationella nyheten att New York state i Förenta Staterna upphävt förbudet eller det så mycket omtalade adertonde amendementet. Detta meddelande är emellertid ej korrekt. New Yorks statslegation beslutade för någon tid sedan, att vilket förut meddelats i S. C. T., att upphäva den s. k. Mullan-Gagelagen, — en lag avsedd att enforcera det adertonde amendementet. Resultatet av detta beslut ville bli, att New York state vägrade att begagna staspolen för att efterse förbudslagens efterlevnad. Den ansåg att förbudslagen var en federal lag och på grund därav skulle upprätthållas av de federala myndigheterna och ej statens.

England räddar Indiens opium

Försöket att stävja opiumtillverknigen faller på Englands trots.

Nationernas Förbunds opiumkommission, som en längre tid haft överläggningar rörande undertryckandet av den över hela världen sig spridande trafik med narkotiska droger, har kommit i en tämligen ogynnsam situation, på grund av den ställning England intagit. Underrättelser från Geneva, varst kommissionen haft sina överläggningar, visa, att enighet tycktes vara nära att uppnås med avseende å det amerikanska förslaget, den s. k. Porter-resolutionen, som avsåg att förbjuda tillverkning av narkotiska droger för annat än medicinska ändamål.

Massakrerna i Fjärran Östern

En annan historia om avrättningarna i Georgia.

För någon tid sedan publicerade vi efter dagpressen ett meddelande om att skräckvalde regerade i Georgia-republiken, och att generaler och prinsar etc. avrättats. En "Federal Press" korrespondent har nyligen återkommit från Baku och Tiflis och har en del intressanta saker att relatera rörande dessa saker. Han säger i ett pressmeddelande: "Jag har just återkommit från ett besök i Baku och Tiflis, och vid återkomsten finner jag i de amerikanska tidningarna skräckinjagande berättelser om det "skräckvalde", som florerar i Georgia. Hundratals personer påstås ha döts, — personer ur politiska motståndares leder — och tusenden flyktningar, på flykt till bergen.

Strejken i Ruhr fortsätter ännu

Kommunister arresteras i massvis.

Medan hundratals kommunister omringades av den tyska polisen i Ruhr-dalen, fortsätter strejken att sprida sig. Det är tydligt, att programmet för strejken har mycket omsorgsfullt planerats i förväg, och att strejken fortsätter oavsett yttre inblandning.

SIBIRIENS ÄNGEL BESÖKER WINNIPEG

Fröken Elsa Brändström, dotter till f. d. svenska ambassadören i Petrograd, general Brändström från Stockholm, anländer den 19 dennes till Winnipeg och kommer att hålla föredrag i Central Congregational Church kl. 8 e.m. Hon reser under auspicierna av "Scandinavian American Foundation". Vi skola nämna vidare i vårt nästa nummer.

ETNA SPRUTAR ELD OCH LÅGOR

Från Catania meddelas om ett nytt utbrott av Etna. I sydostlig riktning ned från vulkanen och deltagit omkring 6 km. om gemen. Någon fara för invånarna och omgivningen anses ännu så länge inte föreligga.

England räddar Indiens opium

Försöket att stävja opiumtillverknigen faller på Englands trots.

Nationernas Förbunds opiumkommission, som en längre tid haft överläggningar rörande undertryckandet av den över hela världen sig spridande trafik med narkotiska droger, har kommit i en tämligen ogynnsam situation, på grund av den ställning England intagit. Underrättelser från Geneva, varst kommissionen haft sina överläggningar, visa, att enighet tycktes vara nära att uppnås med avseende å det amerikanska förslaget, den s. k. Porter-resolutionen, som avsåg att förbjuda tillverkning av narkotiska droger för annat än medicinska ändamål.

Massakrerna i Fjärran Östern

En annan historia om avrättningarna i Georgia.

För någon tid sedan publicerade vi efter dagpressen ett meddelande om att skräckvalde regerade i Georgia-republiken, och att generaler och prinsar etc. avrättats. En "Federal Press" korrespondent har nyligen återkommit från Baku och Tiflis och har en del intressanta saker att relatera rörande dessa saker. Han säger i ett pressmeddelande: "Jag har just återkommit från ett besök i Baku och Tiflis, och vid återkomsten finner jag i de amerikanska tidningarna skräckinjagande berättelser om det "skräckvalde", som florerar i Georgia. Hundratals personer påstås ha döts, — personer ur politiska motståndares leder — och tusenden flyktningar, på flykt till bergen.

Strejken i Ruhr fortsätter ännu

Kommunister arresteras i massvis.

Medan hundratals kommunister omringades av den tyska polisen i Ruhr-dalen, fortsätter strejken att sprida sig. Det är tydligt, att programmet för strejken har mycket omsorgsfullt planerats i förväg, och att strejken fortsätter oavsett yttre inblandning.

SIBIRIENS ÄNGEL BESÖKER WINNIPEG

Fröken Elsa Brändström, dotter till f. d. svenska ambassadören i Petrograd, general Brändström från Stockholm, anländer den 19 dennes till Winnipeg och kommer att hålla föredrag i Central Congregational Church kl. 8 e.m. Hon reser under auspicierna av "Scandinavian American Foundation". Vi skola nämna vidare i vårt nästa nummer.

ETNA SPRUTAR ELD OCH LÅGOR

Från Catania meddelas om ett nytt utbrott av Etna. I sydostlig riktning ned från vulkanen och deltagit omkring 6 km. om gemen. Någon fara för invånarna och omgivningen anses ännu så länge inte föreligga.

Premier Briand försvarar sig

Förklarar sina handlingar vid Washington- och Lausanne-konferenserna.

Förre premiärminister Briand i Frankrike, som nu företager förberedande valkampanjer i sitt valdistrikt, har nyligen försvarat sina handlingar vid Washington- och Genuakonferenserna. Röstlösterna hade anklagat honom för att ha ruinerat Frankrikes flotta vid Washingtonkonferensen, och att ha offrat Frankrikes intressen i Genua.

Maximumskala på sjöfrakter

Taxorna att bestämmas av järnvägs-kommissionen.

Ottawa, d. 5 Juni. — Karaktären av den lagstiftning, som kommer att föreslås som resultat av de undersökningar av frakttaxorna på De Stora Sjöarna, är nu under noggrann prövning av Justitiedepartementet. Det antages att en motion kommer att föreläggas parlamentet.

England drar upp skadeståndsförslag

För första gången sedan reparationskonferensens upplösning i Paris i januari månad, har brittiska regeringen tagit ett definitivt initiativ, för att söka åstadkomma en lösning av det svåraste skadeståndspröblemet.

Den brittiska skattkammarens experter ha erhållit uppdrag att söka uppdra ett förslag till skadestånd, vilket skulle modifiera Bonar Laws senaste förslag, framlagt i Paris. Det underförstått att instruktioner givits att utarbeta ett skadeståndsförslag, varigenom den totala summan av det tyska skadeståndet skulle byggas på en sådan plan att England del därav vore tillräckligt att täcka dess skuldförbindelser till Förenta Staterna. Denna plan skall hållas i reserv, sedan den fullbordats, tillnärmad till det förväntade nya tyska förslaget. Därefter kommer det att föreläggas den interallierade reparationskonferensen.

Borgmästaren i Dusseldorf arresterad

Ett meddelande från Dusseldorf till Minneapolis Journal meddelar, att borgmästaren därstades av kräftigt dömts till nio månaders fängelse för att han kritiserat ockupationen av staden. Fyra andra tyskar, anklagade för spioneri, vore dömda som följer. Herr Sanders tio års fängelse och en million mark i böter; herr Jamecot fem år och en million marks böter; herr Magraft, två års fängelse och en million marks böter, samt herr Vialant sex månaders fängelse.

Skogen längs järnvägarna, som tjänat till skydd för tyskarnas dynamitring av järnvägarna och bortspargandet av råsen, kommer att nedhuggas 100 fot på ömse sidor av järnvägen, enligt ett militärt dekret, som nyss utfärdats.

De samvetsömma beväringarna

Dess värnplikt kommer att betydligt avkortas.

Regeringen beslut i senaste konselj att, med stöd av beslutelserna i lagen den 16 mars 1923 om minskning av tjänstgöringstiden för värnpliktiga, vilka hysa samvetsbetänkligheter mot värnpliktstjänstgöring, meddela följande bestämmelser rörande minskning av tjänstgöringstiden för dylika värnpliktiga:

Värnplikt, vilken tillgör honom allgärande värnplikt vid krigsmakter utan att övas i vapens bruk eller bära vapen eller ammunition, skall av vederbörande truppbefälhavare hemförlovas, om han är hänförlig till par. 27 mom. 1 B eller C eller mom. 2 B eller C värnpliktslagen, så snart han fullgjort så stor del av tjänstgöringen, att den återstående tjänstgöringstiden överskrider 37 dagar.

Värnplikt, vilken i stället för honom allgärande värnpliktstjänstgöring utgör civilt arbete för statens räkning, skall av vederbörande arbetsledning hemförlovas, om han är hänförlig till ovannämnda stadga i värnpliktslagen, så snart han fullgjort så stor del av tjänstgöringen, att den återstående tjänstgöringstiden överskrider 90 dagar, och eljes så snart den återstående tjänstgöringstiden överskrider 60 dagar.

Deck skall, därest värnpliktig, var om ovan sagts, endast fullgjort en del av sin föregående tjänstgöring i den ordning, som stadgas för värnpliktiga, vilka hysa samvetsbetänkligheter mot värnpliktstjänstgöring eller under fullgjord del av dylik tjänstgöring fullt andelning till anmärkning, frågan om hemförloving underställas k. m. s. prövning.

De nya bestämmelserna, vilkas utfärdande föregås av utredning på grundval av från vederbörande truppbefälhavare och arméfördelningschef (likställda chefer) samt domän- och vattenfallsstyrelserna infordrade uppgifter, skola omedelbart träda i kraft.

Premier Briand försvarar sig

Förklarar sina handlingar vid Washington- och Lausanne-konferenserna.

Förre premiärminister Briand i Frankrike, som nu företager förberedande valkampanjer i sitt valdistrikt, har nyligen försvarat sina handlingar vid Washington- och Genuakonferenserna. Röstlösterna hade anklagat honom för att ha ruinerat Frankrikes flotta vid Washingtonkonferensen, och att ha offrat Frankrikes intressen i Genua.

Maximumskala på sjöfrakter

Taxorna att bestämmas av järnvägs-kommissionen.

Ottawa, d. 5 Juni. — Karaktären av den lagstiftning, som kommer att föreslås som resultat av de undersökningar av frakttaxorna på De Stora Sjöarna, är nu under noggrann prövning av Justitiedepartementet. Det antages att en motion kommer att föreläggas parlamentet.

England drar upp skadeståndsförslag

För första gången sedan reparationskonferensens upplösning i Paris i januari månad, har brittiska regeringen tagit ett definitivt initiativ, för att söka åstadkomma en lösning av det svåraste skadeståndspröblemet.

Den brittiska skattkammarens experter ha erhållit uppdrag att söka uppdra ett förslag till skadestånd, vilket skulle modifiera Bonar Laws senaste förslag, framlagt i Paris. Det underförstått att instruktioner givits att utarbeta ett skadeståndsförslag, varigenom den totala summan av det tyska skadeståndet skulle byggas på en sådan plan att England del därav vore tillräckligt att täcka dess skuldförbindelser till Förenta Staterna. Denna plan skall hållas i reserv, sedan den fullbordats, tillnärmad till det förväntade nya tyska förslaget. Därefter kommer det att föreläggas den interallierade reparationskonferensen.

Borgmästaren i Dusseldorf arresterad

Ett meddelande från Dusseldorf till Minneapolis Journal meddelar, att borgmästaren därstades av kräftigt dömts till nio månaders fängelse för att han kritiserat ockupationen av staden. Fyra andra tyskar, anklagade för spioneri, vore dömda som följer. Herr Sanders tio års fängelse och en million mark i böter; herr Jamecot fem år och en million marks böter; herr Magraft, två års fängelse och en million marks böter, samt herr Vialant sex månaders fängelse.

Skogen längs järnvägarna, som tjänat till skydd för tyskarnas dynamitring av järnvägarna och bortspargandet av råsen, kommer att nedhuggas 100 fot på ömse sidor av järnvägen, enligt ett militärt dekret, som nyss utfärdats.

De samvetsömma beväringarna

Dess värnplikt kommer att betydligt avkortas.

Regeringen beslut i senaste konselj att, med stöd av beslutelserna i lagen den 16 mars 1923 om minskning av tjänstgöringstiden för värnpliktiga, vilka hysa samvetsbetänkligheter mot värnpliktstjänstgöring, meddela följande bestämmelser rörande minskning av tjänstgöringstiden för dylika värnpliktiga:

Värnplikt, vilken tillgör honom allgärande värnplikt vid krigsmakter utan att övas i vapens bruk eller bära vapen eller ammunition, skall av vederbörande truppbefälhavare hemförlovas, om han är hänförlig till par. 27 mom. 1 B eller C eller mom. 2 B eller C värnpliktslagen, så snart han fullgjort så stor del av tjänstgöringen, att den återstående tjänstgöringstiden överskrider 37 dagar.

Värnplikt, vilken i stället för honom allgärande värnpliktstjänstgöring utgör civilt arbete för statens räkning, skall av vederbörande arbetsledning hemförlovas, om han är hänförlig till ovannämnda stadga i värnpliktslagen, så snart han fullgjort så stor del av tjänstgöringen, att den återstående tjänstgöringstiden överskrider 90 dagar, och eljes så snart den återstående tjänstgöringstiden överskrider 60 dagar.

De nya bestämmelserna, vilkas utfärdande föregås av utredning på grundval av från vederbörande truppbefälhavare och arméfördelningschef (likställda chefer) samt domän- och vattenfallsstyrelserna infordrade uppgifter, skola omedelbart träda i kraft.

Prof. Bohr gör en ny upptäckt

Hafnium till den medicinska vetenskapens tjänst.

Associated Press meddelar från Köpenhamn att förra Årets nobelpristagare, den unge professor Niels Bohr, som upptäckt grundämnet hafnium, nu också fastställt dess atomiska vikt.

C. W. Stork på besök i Sverige

En samling svenska berättelser i engelsk översättning.

För någon tid sedan omtalades att dr Charles Wharton Stork, som till engelska översatt ett betydande antal dikter av Sveriges förmåsta skaldar, skulle avresa till Sverige. Av hitkonungens tidningar erfar vi att han lyckligt framkommit till den svenska huvudstaden.

Stockholms-Tidningen har haft en intervju med dr. Stork, som bl. a. berättar att han just fört sitt arbete från U.S.A. avslutat ett nytt arbete, som skall utkomma i höst. Det är en samling berättelser av Hjalmar Söderberg, Heidenstam och Sigfrid Siwertz. Denna skall utkomma genom förmedling av American-Scandinavian Foundation.

Dr. Stork älskar den svenska dikten och påpekar att han var den förste i U.S.A., som översatte svenska dikter till engelska. Den svenska dikten är så klassisk i formen, säger han, och så frisk i känslan. Som exempel här-